

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1721. usque ad annum 1724

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1783

VD18 90119304

§. 43. Thorunensium Lutheranorum tumultus contra Catholicos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67596)

pendere, cavillarentur nonnulli. Tot Sæc. XVIII.
 tantaque merita haud aliter quam su- A. C. 1724.
 prema Ecclesiæ dignitate in terris præ-
 miari poterant, præluserant etiam haud
 obscura vaticinia; dum enim Fabius
 Caracciolus Rotæ Romanæ Auditor
 Patris Dominici Vivæ tractatum de Ju-
 bilæo Anno Christi millesimo septin-
 gentesimo typis ederet, in sua epistola
 nuncupatoria Vincentio Mariæ Archi-
 episcopo haud obscure præfagiebat,
 fore, ut ipsemet Jubilæum Anno 1725.
 indicturus esset. Verba illius sunt hæc:

*Dum vel dignitatem tuam, Eminen-
 tissime Princeps, vel rerum a te gestarum
 amplitudinem, animo complector, non sine
 aliquo fortasse Numinis afflatu sic statuen-
 dum censeo, Te, qui nunc libros de anno
 sancti Jubilæi privatis auspiciis ad publi-
 cam utilitatem foro committi imperas,
 POST QUINQUE LUSTRA, Pontificia au-
 thoritate diploma de Sancto Anno indi-
 cendo promulgaturum.*

§. XLIII.

*Thorunensium tumultus contra
 Catholicos.*

Quamvis ipsimet Protestantes Romam *Hist. Unio-*
 sub tam sancto ac Venerando Ca- *tem. 9.*
 pite triumphantem magna admiratione *Period. I.*
 suspensi deprædicarent, nihil tamen a *c. I. p. II.*
 fana-

Sæc. XVIII. fanatico suæ sectæ studio, nil a vati-
 A. C. 1724. niano in Catholicos odio remiserant,
 sed aucto furore Catholicos in suæ Re-
 ligious exercitio interturbare certa-
 runt. Cum enim hoc anno Catholicus
 in oppido Burgen Veldentensis Duc-
 tus ad suam Ecclesiam solemnem de-
 cerent supplicationem, Calviniani ci-
 ves æris campani sonitu acciti, fustibus,
 ac sudibus in innocuos delivire
 cæperant, eosque non sine vulneribus
 domum reverti compulerant: nec etiam
 Religiosis Hamerslebiensibus in Hal-
 berstadiensi Principatu, uti tamen
 promissum erat, reditus reddebantur,
 ne Protestantes a sua sententia, qua
 in Religionum dissidiis repressalia op-
 ponere, licitum esse, Ratisbonæ pro-
 pugnabant, recessisse viderentur. Gra-
 viores adhuc tumultus ex levissima
 causa Lutherani suscitabant Thoron
 in Borussia Polonica; cum enim Ca-
 tholici hoc anno die decima sexta Julii
 solemnem processionem pro more per
 cæmeterium deportato Sanctissimo Sa-
 cramento instruerent, petulans quidam
 juvenis Lutheranus protervo vultu ad-
 stans, nequidem pileum movit: Hanc
 injuriam Deo per contemptum illatam
 dissimulando impar Studiosorum qui-
 dam Catholicus, manu Lutherano pile-
 um decussit. Enorme Religionis gra-
 vamen

*Gazette de
 Düffeld.
 21. Jan.
 1725.*

vamen! grande piaculum, nonnisi Ca-
tholicorum cæde, Templorum deva-
statione, ædiumque Catholicarum di-
reptione expiandum! Reipsa velut ex
condicto mox Lutherani catervatim
convolant, & Studiosum horren-
dis reum verberibus male multant,
ac tandem in carcerem abripiunt: Stu-
diosi Catholici eundem primo a Regio
Burgravio, postea a Governatore in
libertatem asseri petunt, ac ipsemet
Collegii Iesuitici Rector eundem per-
demisse repetit, sed incassum omnia,
hac repulsa nondum irritati Catholici
civem, qui studiosum verberibus affe-
cerat, adeunt rogantque, ut ejus li-
bertatem procurare velit, hic vero a-
lium adhuc ex Studiosis captivum ab-
duci curat: nihilominus Catholici rur-
sus supplices Governatorem adeunt
sed ab ejus famulis domo ejiciuntur,
inde vero Catholici Studiosi magis ex-
acerbati studiosum quemdam Luthera-
num in platea obvium comprehendunt,
atque ad Gymnasium ducunt: Hunc
mox liberum dimitti, a P. Rectore pe-
tit urbis Governator, nec cunctanter
dimitti spondetur, dummodo vicissim
captivi duo Studiosi Catholici libertati
redderentur: Nondum tamen auditur
P. Rector, sed Senatûs Thorunensis Se-
cretarius graves etiam in eum minas
inten-

Sæc. XVIII.
A. C. 1724.

Sæc. XVIII. intentat: nec in his sistitur, sed con-
 A. C. 1724. festim Lutherani cives armati Gymna-
 sium circumstunt, clauduntur Urbis
 portæ, ne Catholica suburbia suppet-
 tias venirent, milites quoque civitatis
 Lutherani a tergo furentis plebecut
 stant armati, horumque præsidio an-
 mati Lutherani effractis foribus in Col-
 legium, Gymnasium & Templum Jesu-
 tarum irruunt, suppellectilem in cubi-
 culis, scamna, cathedras in Scholis,
 & obvia quæque confringunt, ab-
 piunt, Sacras imagines & statuas con-
 scindunt, evertunt, proculcant & in
 ignem, quem in platea in lætitiæ
 gnium excitaverant, inter clamoribus
 blasphemias projiciunt: Patrem quoque
 Wolenskium Jesuitam, qui vim sacrile-
 gam prohibere nitentur, ferro & fustibus
 proturbant. Tanta tamen subditorum
 mina & violentias Thorunensis Mag-
 stratus, ac Lutheranus Urbis Præ-
 ctus indulgenti oculo & complicitas
 manibus intuebantur, quos tamen
 officii sui ratio monuisset, ut publicas
 hasce turbas tempestive sedarent: unde
 Lutherani projecta & effrenata tem-
 peritate ac rabie ad deteriora prolap-
 fuissent, nisi eos Polonicus miles præ-
 sidiarius dispersisset: paulopost tamen
 resumpta furenti cupiditate unum
 militibus, qui vim arcere conabantur
 inta

interficiant, atque in globum coacti irrumpunt in Collegium, illudque spoliant ac devastant. Quinque omnino horas, connivente Senatu, insana hæc ferocia ac tumultuatio Lutheranorum tenuit, Sacra & profana uno miscentium interitu.

Sæc. XVIII.
A. C. 1724.

§. XLIV.

Seditiosi Lutherani pro meritis pœnis multati.

Ad tam detestandum facinus, aususque seditiosos infremuit Polonica Natio potissimam partem Catholica; non sine indignatione recordabantur Catholici, quod Protestantes, quibus non ita pridem unice pacis publicæ studio Thoruni liberum Religionis exercitium per pacem Olivensem indultum fuerat, nunc eodem pacis beneficio ad vexandos Catholicos abuterentur, eos in avico suæ Religionis exercitio turbarent, & a petulante juvene injuriam despectumque publice Deo illatum, & nonnisi pilei decussione vindicatum in violentiæ & seditionis ac insolentiæ suæ prætextum vertere auderent, perinde ac si indulta tolerantiae gratia illis truculentam, petulantemque vim in personas & Catholicorum Sacra inferendi jus tribuisset: Eapropter Augustus

Hist. Eccles. Tom. LXXI.

X x

ftus